

Αριθμός 935/2018

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 13 Νοεμβρίου 2017, με την εξής σύνθεση: Αν. Γκότσης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Α' Τμήματος, Π. Μπραΐμη, Κ. Κονιδιτσιώτου, Σύμβουλοι, Σ. Κωνσταντίνου, Χ. Χαραλαμπίδη, Πάρεδροι. Γραμματέας η Β. Ραφαηλάκη, Γραμματέας του Α' Τμήματος.

Για να δικάσει την από 10 Νοεμβρίου 2016 αίτηση:

- των: 1. Δευτεροβάθμιας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδος – ΟΤΟΕ», που εδρεύει στην Αθήνα (Βησσαρίωνος 9), η οποία παρέστη με τους δικηγόρους: α) Κωνσταντίνο Παπαδημητρίου (Α.Μ. 8645) και β) Γεωργία Φιλιπποπούλου (Α.Μ. 22387), που τους διόρισε με πληρεξούσιο, 2. Δευτεροβάθμιας Οργάνωσης με την επωνυμία «Ομοσπονδία Συνταξιουχικών Τραπεζικών Οργανώσεων Ελλάδος (Ο.Σ.Τ.Ο.Ε.)», που εδρεύει στην Αθήνα (Ιπποκράτους 1 και Πανεπιστημίου 34), 3. Πρωτοβάθμιας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Σύλλογος Πρωτοβάθμιας ΑΛΦΑ BANK», που εδρεύει στην Αθήνα (Ιπποκράτους 23), 4. Πρωτοβάθμιας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Ενωτικός Αγωνιστικός Σύλλογος Εργαζομένων ALPHA BANK – ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ (ΕΝ.Α.Σ.)», που εδρεύει στην Αθήνα (Ευπόλιδος 8), 5. Πρωτοβάθμιας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Σύλλογος Εργαζομένων Τράπεζας Πειραιώς», που εδρεύει στην Αθήνα (Καραγιώργη Σερβίας 2), 6. Πρωτοβάθμιας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης με την επωνυμία «Σύλλογος Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής», που εδρεύει στην Αθήνα (Σίνα 18), 7. Δημητρίου Περιστεράκη του Δημητρίου, κατοίκου Διδυμοτείχου (Βασιλέως Γεωργίου 41), 8. Φωκίωνος Δημακάκου του

Φωτίου, κατοίκου Αμαρουσίου Αττικής (Παρ. Φωτίου 19), οι οποίοι παρέστησαν με τον ως άνω δικηγόρο Κωνσταντίνο Παπαδημητρίου, που τον διόρισαν με πληρεξούσια, 9. Κωνσταντίνου Κακαβά του Γεωργίου, κατοίκου Νέας Ιωνίας Αττικής (Ρόδων 40), ο οποίος δεν παρέστη, 10. Γεωργίου Μιχαηλίδη του Αναστασίου, κατοίκου Φίλυρου Θεσσαλονίκης (Κολοκοτρώνη 8), 11. Αναστασίου Νάτσικα του Δημητρίου, κατοίκου Χαλανδρίου Αττικής (Σκουφά 45), 12. Αθανασίου Σταθόπουλου του Δημητρίου, κατοίκου Αργυρούπολης Αττικής (Κιάφας 23), οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Κωνσταντίνο Παπαδημητρίου, που τον διόρισαν με πληρεξούσια και 13. Παρασκευά Αγγελάκου του Βασιλείου, κατοίκου Αθηνών (Μπιζανίου 7), ο οποίος δεν παρέστη,

κατά του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο οποίος παρέστη με την Παναγιώτα Παρασκευοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθ. Φ80020/οικ.22103/Δ15.404/7.9.2016 εγκύκλιος του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Χ. Χαραλαμπίδη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξουσίους των αιτούντων που παρέστησαν, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου καί.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης κατατέθηκε το νόμιμο παράβολο (Διπλότυπο Είσπραξης Τύπου Α Σειρά Θ

1137030/2016).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση του Φ80020/οικ.22103/Δ15.404/7.9.2016 εγγράφου του Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τίτλο "Γνωστοποίηση ρυθμίσεων του ν. 4387/2016, που αφορούν το ΕΤΑΤ και τους συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του ΕΤΕΑ (τ. ETEAM)", κατά το μέρος που το έγγραφο αυτό αναφέρεται στους ασφαλισμένους του πρώην ΕΤΑΤ που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 4387/2016 προκειμένου να δικαιωθούν την προσυνταξιοδοτική παροχή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 53 του νόμου αυτού, καθώς και κατά το μέρος που αναφέρεται στον τρόπο υπολογισμού της προσυνταξιοδοτικής παροχής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 73 Α του ίδιου νόμου.

3. Επειδή, οι δικηγόροι που παραστάθηκαν ως δικαστικοί πληρεξούσιοι των αιτούντων κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο νομιμοποιήθηκαν με συμβολαιογραφικά πληρεξούσια από δύο αιτούντες πλην του Κωνσταντίνου Κακκαβά και του Παρασκευά Αγγελάκου (ένατου και δέκατου τρίτου των αιτούντων). Οι τελευταίοι δεν παραστάθηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο με πληρεξούσιο δικηγόρο ούτε εμφανίστηκαν για να δηλώσουν ότι εγκρίνουν την άσκηση της αίτησης ακυρώσεως ούτε προσκόμισαν πράξη παροχής πληρεξουσιότητας στο δικηγόρο που υπογράφει το δικόγραφο της αίτησης. Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν. 2479/1997 (Α' 67), η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς τους ανωτέρω δύο αιτούντες λόγω έλλειψης νομιμοποίησης.

4. Επειδή, το προσβαλλόμενο έγγραφο έχει συνταχθεί ως εγκύκλιος, υπογράφεται από τον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, απευθύνεται προς το ΕΤΑΤ και

το ΕΤΕΑ και κοινοποιείται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στην ΗΔΙΚΑ ΑΕ και την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, πλήσσεται δε κατά το μέρος που σε αυτό αναφέρονται τα εξής: «Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ 85/12.5.2016, τεύχος Α', δημοσιεύτηκε ο νόμος 4387 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Λασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις», στα άρθρα 51, 53 και 73Α του οποίου περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που προβλέπουν την ένταξη, από 1.1.2017, του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ) και των συνταξιούχων προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) και την άμεση αναπροσαρμογή των καταβαλλόμενων από το ΕΤΑΤ παροχών, καθώς και των συντάξεων προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ). Ειδικότερα, στον ανωτέρω νόμο ορίζονται τα εξής: I. Ένταξη ΕΤΑΤ και συνταξιούχων προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ) στον ΕΦΚΑ ... με βάση την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 51, στον σκοπό του ΕΦΚΑ περιλαμβάνεται και η χορήγηση προσυνταξιοδοτικών και άλλων παροχών στους συνταξιούχους και στους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους του ΕΤΑΤ, οι οποίοι έως την έναρξη ισχύος του νόμου (δηλ. μέχρι και 12-5-2016) έχουν θεμελιώσει δικαίωμα λήψης της παροχής, καθώς και στους συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ), οι οποίοι ως συνταξιούχοι του ΤΕΑΠΕΤΕ κατά την 17.4.2006 υπήχθησαν από 18.4.2006 στο τ. ΕΤΕΑΜ (νυν ΕΤΕΑ), κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 3455/2006 και οι οποίοι καθίστανται από 1.1.2017 συνταξιούχοι του ΕΦΚΑ (άρθρο 73Α παρ. 4). 2α. Σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 53, η προσυνταξιοδοτική παροχή στους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους του ΕΤΑΤ, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους, χορηγείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των οικείων φορέων ασφάλισης (ΤΕΑΠΕΤΕ, ΤΑΠΤΠ και ΛΑΚ) του προσωπικού των πιστωτικών

./.

ιδρυμάτων (Εμπορική και Τράπεζα Πειραιώς, Alpha Bank και Τράπεζα Αττικής), οι ασφαλισμένοι των οποίων υπήχθησαν με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις στο ΕΤΑΤ, εφόσον έχουν θεμελιώσει έως την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, δηλαδή έως και τις 12.5.2016, το σχετικό δικαίωμα. Διευκρινίζεται ότι θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης (συντάξιμα έτη) και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για την συνταξιοδότησή του με άμεση καταβολή της προσυνταξιοδοτικής παροχής. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος. Κατά συνέπεια, όσοι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι του ΕΤΑΤ έχουν συμπληρώσει μέχρι και τις 12.5.2016 τις απαιτούμενες από το ΤΕΑΠΕΤΕ, ΤΑΠΤΠ και ΛΑΚ προϋποθέσεις ηλικίας (όπου απαιτείται) και χρόνου ασφάλισης για άμεση καταβολή της προσυνταξιοδοτικής παροχής μέχρι τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων χορήγησης κύριας σύνταξης, όπως εκάστοτε ισχύουν, μπορούν να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή με τις προϋποθέσεις αυτές οποτεδήποτε. Περαιτέρω διευκρινίζεται ότι δικαιούνται να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή σύμφωνα με τα ανωτέρω και τα πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί απόφαση αναστολής (έχουν δηλαδή αποχωρήσει από την ασφάλιση στο Ταμείο έχοντας συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης αλλά όχι και το όριο ηλικίας) εφόσον η αποχώρηση έχει λάβει χώρα έως και την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, ήτοι έως την 12-5-2016. Ομοίως δικαιούνται να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή και τα πρόσωπα που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις και υποβάλλουν αίτηση για λήψη της παροχής με αναστολή. β. Οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι του ΕΤΑΤ που δεν θεμελιώνουν μέχρι 12.5.2016 δικαίωμα άμεσης καταβολής της προσυνταξιοδοτικής παροχής και έχουν καταβάλει εισφορές επικουρικής ασφάλισης ανώτερες από τις προβλεπόμενες για το ΕΤΕΑ, θα λάβουν επικουρική σύνταξη από το ΕΤΕΑ, η οποία θα προσαυξηθεί

σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 4387/2016 για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. II. Αναπροσαρμογή προσυνταξιοδοτικών και άλλων παροχών ΕΤΑΤ και προσυνταξιοδοτικών παροχών ΕΤΕΑ (τ. ΕΤΕΑΜ). 1α. Με τις διατάξεις του άρθρου 73Α επανακαθορίζεται από 13.5.2016, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016, ο τρόπος υπολογισμού των καταβαλλόμενων από το ΕΤΑΤ παροχών (σύνταξη προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος ΤΕΑΠΕΤΕ, ΤΑΠΤ και ΛΑΚ, διαφορά ποσών επικουρικής σύνταξης και δευτερεύουσα σύνταξη ΛΑΚ). Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 73Α, από την έναρξη ισχύος του νόμου (13.5.2016) η προσυνταξιοδοτική παροχή των ασφαλισμένων στο ΕΤΑΤ υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης στους ιδιωτικής προέλευσης φορείς επικουρικής ασφάλισης (ΤΕΑΠΕΤΕ, ΤΑΠΤ και ΛΑΚ) του προσωπικού των αντίστοιχων πιστωτικών ίδρυμάτων οι ασφαλισμένοι των οποίων υπήχθησαν στο ΕΤΑΤ, αντιστοιχεί μεσοσταθμικά σε ποσοστό 1,75%, υπολογιζόμενου επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές καθορίζονται από τις οικείες καταστατικές τους διατάξεις...”.

5. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, ως πρώτος λόγος ακύρωσης προβάλλεται ότι το προσβαλλόμενο έγγραφο, αν και έχει συνταχθεί ως ερμηνευτική εγκύκλιος προκειμένου να παρασχεθούν οδηγίες ως προς την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 51 παρ. 2 περίπτ. β' και 53 παρ. 3 του ν. 4387/2016, δεν αρκείται στην επανάληψη των ρυθμίσεων αυτών, αλλά θεσπίζει, αυτοτελείς νομικούς κανόνες, με τους οποίους τίθενται πρόσθετες, σε σχέση με τον ν. 4387/2016, προϋποθέσεις “θεμελίωσης” του δικαιώματος στην προσυνταξιοδοτική παροχή των τραπεζοϋπαλλήλων και άρα αποτελεί ψευδοδερμηνευτική εγκύκλιο, η οποία ως μη δημοσιευθείσα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι ανυπόστατη κατά το μέρος αυτό. Ειδικότερα, κατά τους αιτούντες, αυτοτελή κανονιστική

διάταξη συνιστούν οι προβλέψεις ότι: "...θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης (συντάξιμα έτη) και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται), που απαιτούνται για την συνταξιοδότησή του με άμεση καταβολή της προσυνταξιοδοτικής παροχής", ότι "δικαιούνται να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή σύμφωνα με τα ανωτέρω και τα πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί απόφαση αναστολής (έχουν δηλαδή αποχωρήσει από την ασφάλιση στο Ταμείο έχοντας συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης αλλά όχι και το όριο ηλικίας) εφόσον η αποχώρηση έχει λάβει χώρα έως και την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, ήτοι έως την 12-5-2016", ότι "Ομοίως δικαιούνται να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή και τα πρόσωπα που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις και υποβάλλουν αίτηση για λήψη της παροχής με αναστολή", καθώς και κάθε άλλη αναφορά με την οποία ταυτίζεται (αντιθέτως προς τους ορισμούς του νόμου) η έννοια του θεμελιωμένου δικαιώματος με το δικαίωμα σε άμεση καταβολή της προσυνταξιοδοτικής παροχής. Τούτο διότι, κατά τους αιτούντες, με τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν. 4387/2016, οι οποίες παραπέμπουν στις διατάξεις του άρθρου 61 περίπτ. β' του ν. 3371/2005 και αυτές με τη σειρά τους στις καταστατικές ρυθμίσεις του ΤΕΑΠΕΤΕ, του ΤΑΠΤ και του ΛΑΚ, ως θεμελιωμένο νοείται το δικαίωμα απόληψης σύνταξης με αναστολή, δηλαδή αυτό που θεμελιώνεται με μόνη τη συμπλήρωση του απαιτούμενου από τα καταστατικά χρόνου ασφάλισης, δεν εξαρτάται δε η θεμελίωση του προσυνταξιοδοτικού δικαιώματος ούτε από την έκδοση της σχετικής απόφασης περί συνταξιοδότησης σε αναστολή, ούτε από την υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ασφαλισμένου, ούτε από την αποχώρηση του τελευταίου από την υπηρεσία. Περαιτέρω, με τον δεύτερο λόγο ακύρωσης προβάλλεται ότι οι πιο πάνω αυτοτελείς, κατά τους αιτούντες, κανονιστικές ρυθμίσεις είναι ακυρωτέες διότι θεσπίστηκαν χωρίς να έχει παρασχεθεί στον καθ' ου Υπουργό σχετική κανονιστική αρμοδιότητα με διάταξη νόμου, όπως

απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος. Ακολούθως, με τον τρίτο, τον τέταρτο, τον πέμπτο και τον έκτο λόγο ακύρωσης προβάλλεται, αντιστοίχως ότι: οι πιο πάνω αυτοτελείς ρυθμίσεις είναι ακυρωτέες διότι αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 3 του ν. 4387/2016, έχουν τεθεί κατά παράβαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας διότι καταργούν το προσυνταξιοδοτικό δικαίωμα για ορισμένη κατηγορία τραπεζοϋπαλλήλων με βάση το τυχαίο κριτήριο της αποχώρησής τους ή μη από την ενεργό υπηρεσία, θίγουν το περιουσιακό δικαίωμα λήψης προσυνταξιοδοτικής παροχής των τραπεζοϋπαλλήλων που δεν έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία τους κατά τον χρόνο έκδοσης του προσβαλλόμενου εγγράφου, κατά παράβαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και παραβιάζουν τη συνταγματικώς κατοχυρωμένη συλλογική αυτονομία, εφόσον τροποποιούν τις σχετικές καταστατικές διατάξεις των ΤΕΑΠΕΤΕ, ΤΑΠΤ και ΛΑΚ. Περαιτέρω, με τον "έβδομο λόγο" ακύρωσης προβάλλονται κατ' ουσίαν δύο λόγοι ακύρωσης. Ειδικότερα προβάλλεται, κατ' αρχάς (7ος λόγος ακύρωσης), ότι το προσβαλλόμενο έγγραφο πρέπει να ακυρωθεί ακόμα και κατά το μέρος που αρκείται στην επανάληψη των διατάξεων των άρθρων 51 παρ. 2 εδάφιο β' και 53 παρ. 3 εδάφιο β' του ν. 4387/2016 με τις οποίες προβλέπεται ότι δεν υπάγονται στον ΕΦΚΑ οι ασφαλισμένοι του πρώην ΕΤΑΤ που δεν έχουν θεμελιώσει το προσυνταξιοδοτικό δικαίωμα, διότι οι νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις καταργούν το προσυνταξιοδοτικό δικαίωμα κατά τρόπο αυθαίρετο και, ως εκ τούτου, αντίκεινται στα άρθρα 2 παρ. 1, 4 παρ. 5, 22 παρ. 2 και 5 του Συντάγματος. Προβάλλεται, περαιτέρω (8ος λόγος ακύρωσης), ότι το προσβαλλόμενο έγγραφο πρέπει να ακυρωθεί και κατά το μέρος που επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 73Α με τις οποίες προβλέπεται ο επανυπολογισμός του ύψους της προσυνταξιοδοτικής παροχής, διότι και οι τελευταίες αυτές διατάξεις αντίκεινται, ομοίως, στις πιο πάνω συνταγματικές διατάξεις.

6. Επειδή, στο άρθρο 51 παρ. 2 του ν. 4387/2016 (Α'

./.

85/12.5.2016) ορίζεται ότι: «Σκοπός του Ε.Φ.Κ.Α. είναι η κάλυψη των υπακτέων στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α. προσώπων για τους ασφαλιστικούς κινδύνους που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία με την προβλεπόμενη στο νόμο αυτόν χορήγηση: α)... β) ... προσυνταξιοδοτικών ...παροχών στους συνταξιούχους και στους μέχρι τις 31.12.1992 ασφαλισμένους του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), οι οποίοι, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχουν θεμελιώσει δικαίωμα λήψης της παροχής, καθώς και στους συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος του ΕΤΕΑ (τ. ETEAM), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 2455/2006 (Α' 84)...». Περαιτέρω, στην παρ. 3 του άρθρου 53 του ως άνω νόμου 4387/2016 ορίζεται ότι: «Η προσυνταξιοδοτική παροχή στους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους του πρώην Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ)... χορηγείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του άρθρου 61 περίπτωση β' του Ν. 3371/2005 (Α' 178) εφόσον έχουν θεμελιώσει έως την έναρξη ισχύος του παρόντος το σχετικό δικαίωμα...». Τέλος, στο άρθρο 73Α του ν. 4387/2016 ορίζεται ότι: “1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η προσυνταξιοδοτική παροχή των ασφαλισμένων στο ΕΤΑΤ που εντάσσεται στον Ε.Φ.Κ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 53, υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί μεσοσταθμικά σε ποσοστό 1,75%, υπολογιζόμενου επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές καθορίζονται από τις οικείες καταστατικές διατάξεις των ταμείων ή κλάδων ή λογαριασμών ή ενώσεων προσώπων που εντάχθηκαν στο ΕΤΑΤ. Το ποσό αυτό καταβάλλεται έως το χρόνο πλήρωσης των προϋποθέσεων άμεσης καταβολής κύριας σύνταξης....2...”.

7. Επειδή, ενόψει του ότι η βασική πρόβλεψη περί κατάργησης της προσυνταξιοδοτικής παροχής ως αυτοτελούς παροχής (με αντικατάστασή της από την προβλεπόμενη στο άρθρο 30 του ν. 4387/2016 προσαύξηση)

ως προς τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΤ που δεν έχουν θεμελιώσει "δικαίωμα λήψης της παροχής" μέχρι τις 12.5.2016 καθώς και ο τρόπος υπολογισμού της προσυνταξιοδοτικής παροχής "με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί μεσοσταθμικά σε ποσοστό 1,75% υπολογιζόμενο επί των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές καθορίζονται από τις οικείες καταστατικές διατάξεις ..." θεσπίζονται απευθείας με τον ν. 4387/2016 και ειδικότερα με τις διατάξεις των άρθρων 51 παρ. 2 περίπτ. β' και 53 παρ. 3 (όσον αφορά το ζήτημα της κατάργησης του πιο πάνω είδους παροχής) και 73Α παρ. 1 (όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού της). Συνεπώς, το προσβαλλόμενο έγγραφο, κατά το μέρος που περιορίζεται στην επανάληψη των πιο πάνω νομοθετικών ρυθμίσεων αποτελεί έγγραφο πληροφοριακού χαρακτήρα, στερούμενο εκτελεστότητας και απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση, από το σύνολο των αιτούντων που παραστάθηκαν. Κατόπιν δε αυτού, ο 7ος και 8ος λόγος ακύρωσης, οι οποίοι στρέφονται ευθέως κατά των ανωτέρω διατάξεων νόμου πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.

8. Επειδή, ακολούθως, στο άρθρο 61 του ν. 3371/2005 (Α' 178), με τον οποίο ιδρύθηκε το Ε.Τ.Α.Τ., ορίζεται ότι: «Οι όροι και οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από τα οικεία ταμεία ή κλάδους ή ειδικούς λογαριασμούς ή ενώσεις προσώπων για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.1992 δεν θίγονται». Εξάλλου, στο Καταστατικό του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας (ΤΕΑΠΕΤΕ) και συγκεκριμένα στο άρθρο 7 το οποίο φέρει τον τίτλο «Θεμελίωση του δικαιώματος για σύνταξη», προβλέπεται ότι: «1. Δικαίωμα για σύνταξη έχει κάθε ασφαλισμένος: α. Μετά τη συμπλήρωση τριάντα (30) συντάξιμων χρόνων ανεξάρτητα από την ηλικία του. β. Μετά τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) συντάξιμων χρόνων και των 55 χρόνων της ηλικίας του. γ. Μετά τη συμπλήρωση είκοσι (20) συντάξιμων χρόνων και των 60 χρόνων της ηλικίας του. δ. Μετά τη συμπλήρωση δέκα πέντε (15) συντάξιμων

χρόνων και των ορίων της ηλικίας που κάθε φορά προβλέπει ο Οργανισμός Προσωπικού της Τράπεζας. ε. Μετά τη συμπλήρωση δέκα πέντε (15) συντάξιμων χρόνων και ανεξάρτητα από την ηλικία του εφόσον απολυθεί από την Τράπεζα... Κατ' εξαίρεση οι γυναίκες ασφαλισμένες του Ταμείου δικαιούνται σύνταξη: α. Μετά τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) συντάξιμων χρόνων ανεξάρτητα από την ηλικία τους. β. Μετά τη συμπλήρωση είκοσι (20) συντάξιμων χρόνων και των 45 χρόνων της ηλικίας τους. γ....δ.....2...3...4...5...6. Δικαίωμα για σύνταξη έχει και κάθε ασφαλισμένος που κατά την αποχώρησή του από την Τράπεζα, έχει συμπληρώσει τα οριζόμενα στις διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων του άρθρου αυτού συντάξιμα χρόνια ασφάλισης για την θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αλλά όχι και το απαιτούμενο από τις ίδιες διατάξεις αντίστοιχο όριο ηλικίας, η καταβολή όμως της σύνταξης του αναστέλλεται μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου αυτού. Από την ημέρα λήξεως της αναστολής η σύνταξη αρχίζει να καταβάλλεται, προσαυξημένη με τις αναπροσαρμογές που έγιναν κατά το χρόνο της αναστολής αυτής. ... Το δικαίωμα σύνταξης που θεμελιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, δεν θίγεται από τις τυχόν μεταβολές που επέρχονται από την ενδεχόμενη παραμονή του ασφαλισμένου στην εργασία του....». Περαιτέρω, στο άρθρο 2 του Καταστατικού του Ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Τραπέζης Πίστεως προβλέπεται ότι: «1. Μέλη του Ταμείου είναι όλοι όσοι υπηρετούν και προσφέρουν με μηνιαία αντιμισθία οποιαδήποτε υπηρεσία στην Τράπεζα Πίστεως....3. Απώλεια της ιδιότητας του εργαζόμενου στην Τράπεζα για οποιοδήποτε λόγο συνεπάγεται την απώλεια και της ιδιότητας μέλους του Ταμείου....5. Κατ' εξαίρεση της παραγράφου 3 του παρόντος διατηρείται η ιδιότητα του μέλους στην περίπτωση αποχωρήσεως για οποιαδήποτε αιτία από την ενεργό υπηρεσία εφόσον το μέλος που αποχωρεί: α) Έχει συμπληρώσει τις χρονικές προϋποθέσεις για την απονομή συντάξεως και εφ' άπαξ παροχής και δεν έχει συμπληρώσει το ανάλογο όριο ηλικίας που

προβλέπεται από το άρθρο 18 παράγραφοι 1 και 2....Τα κατά την προηγούμενη παράγραφο μέλη δικαιούνται, όταν συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας να ζητήσουν την απονομή της συντάξεως...». Εξάλλου στο άρθρο 18 του ίδιου Καταστατικού προβλέπεται ότι: «Δικαίωμα για την απόληψη συντάξεως και εφ' άπαξ παροχής έχουν τα μέλη για τα οποία πληρούνται οι επόμενες προϋποθέσεις: 1. Για τους άνδρες α)...β) Χωρίς όριο ηλικίας μετά τη συμπλήρωση τριάντα (30) χρόνων συντάξιμης υπηρεσίας από την οποία είκοσι πέντε (25) χρόνια πραγματική υπηρεσία όπως καθορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1. γ) Μετά τη συμπλήρωση του πεντηκοστού πέμπτου (55) έτους της ηλικίας τους και εικοσιπενταετή (25) συντάξιμη υπηρεσία από την οποία εικοσαετή (20) πραγματική υπηρεσία όπως καθορίζεται στο άρθρο 16 παρ. 1. δ) Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού (60) έτους της ηλικίας τους και εικοσαετή (20) συντάξιμη υπηρεσία από την οποία δεκαπενταετή (15) πραγματική υπηρεσία όπως καθορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1. Για τις γυναίκες....» Τέλος, στο άρθρο 7 του Καταστατικού του «Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων» (ΛΑΚ) ορίζεται ότι: «1. Οι ασφαλισμένοι του "Συνταξιοδοτικού Κεφαλαίου" θεμελιώνουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα σ' αυτό λόγω γήρατος, όταν συμπληρώνουν τα οριζόμενα χρόνια ασφάλισης και συνταξιοδοτούνται, όταν συμπληρώσουν την οριζόμενη ηλικία ή χωρίς όριο ηλικίας (Χ.Ο.Η.), ανάλογα, ως ακαλούθως: α) Αν αποχωρήσουν από την υπηρεσία της "Τράπεζας" και παράλληλα συνταξιοδοτηθούν, άμεσα από δικό τους δικαίωμα, ταυτόχρονα με την αποχώρησή τους και από τον οικείο φορέα τους κύριας και επικουρικής σύνταξης, κανονικά ή λόγω ωρίμανσης της με αναστολή συνταξιοδότησής τους, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις: .... β) Αν αποχωρήσουν από την υπηρεσία της "Τράπεζας" χωρίς παράλληλα να συνταξιοδοτηθούν άμεσα, ταυτόχρονα με την αποχώρησή τους και από τον οικείο φορέα τους κύριας και επικουρικής σύνταξης κανονικά ή λόγω ωρίμανσης της με αναστολή συνταξιοδότησής

τους ... εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ....».

9. Επειδή, από τις ανωτέρω ρυθμίσεις του καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας, του Κανονισμού Συντάξεων και Παροχών του Ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Τραπέζης Πίστεως και του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων της Τράπεζας Αττικής προβλέπεται ότι το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των υπαγομένων στα ανωτέρω ασφαλιστικά καθεστώτα τραπεζοϋπαλλήλων θεμελιώνεται με μόνη τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, χωρίς να απαιτείται ταυτοχρόνως, για τη θεμελίωση του δικαιώματος, ούτε η συμπλήρωση του τυχόν προβλεπόμενου σχετικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ούτε η αποχώρηση από την υπηρεσία. Οι δύο τελευταίες προϋποθέσεις απαιτούνται προκειμένου ο ασφαλισμένος, που έχει ήδη θεμελιώσει κατά τα ανωτέρω το σχετικό δικαίωμα, να αρχίσει να συνταξιοδοτείται, προκειμένου, δηλαδή, να αρχίσει η προς αυτόν καταβολή της προσυνταξιοδοτικής παροχής. Επομένως, στα ανωτέρω καταστατικά, τα οποία εφαρμόζονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 61 του ν. 3371/2005, η έννοια της "θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος" διαχωρίζεται και διαφοροποιείται πλήρως από την έννοια της "συνταξιοδότησης", νοείται δε ως θεμελίωση η κατοχύρωση του δικαιώματος για λήψη συνταξιοδοτικής παροχής, η οποία κατοχύρωση μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς να έχει συμπληρωθεί το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης και καθ' ο χρόνο ο ασφαλισμένος διατηρεί την εργασιακή του σχέση με την τράπεζα, ενώ ως συνταξιοδότηση νοείται η καταβολή – λήψη της συνταξιοδοτικής παροχής, η οποία λαμβάνει χώρα εφόσον ο ασφαλισμένος αποχωρεί από την εργασία του και συμπληρώνει το εκάστοτε προβλεπόμενο όριο ηλικίας. Τούτο δε προκύπτει ευθέως από τη διάταξη της παρ. 6 του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με την οποία "το δικαίωμα σύνταξης που θεμελιώνεται σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου αυτού, δεν θίγεται από τις τυχόν μεταβολές που επέρχονται από την ενδεχόμενη παραμονή του ασφαλισμένου στην εργασία του”, αλλά συνάγεται και από τις λοιπές προπαρατεθείσες ρυθμίσεις του Ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Τραπέζης Πίστεως και του Λογαριασμού Ασφαλιστικών Καλύψεων της Τράπεζας Αττικής, με τις οποίες γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των εννοιών της “θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος” και της “συνταξιοδότησης”, η οποία αποχώρηση από την υπηρεσία τίθεται ως προϋπόθεση της συνταξιοδότησης και όχι της θεμελίωσης του δικαιώματος.

10. Επειδή, επομένως, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 51 παρ. 2 περίπτ. β' και 53 παρ. 3 του ν. 4387/2016 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 61 περίπτ. β' του ν. 3371/2005, οι οποίες παραπέμπουν στις προπαρατεθείσες καταστατικές διατάξεις, ως πρόσωπα που υπάγονται στον ΕΦΚΑ έχοντας θεμελιώσει δικαίωμα λήψης της προσυνταξιοδοτικής παροχής στις 12.5.2016 νοούνται τα πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο από τις οικείες καταστατικές διατάξεις χρόνο ασφάλισης, κατά την ανωτέρω ημερομηνία, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω, τα πρόσωπα αυτά, κατά το ίδιο χρονικό σημείο, να έχουν αποχωρήσει από την εργασία τους ή να έχουν συμπληρώσει το προβλεπόμενο για τη συνταξιοδότησή τους όριο ηλικίας, οι τελευταίες δε δύο προϋποθέσεις απαιτούνται μόνο προκειμένου να καταβληθεί στα πρόσωπα αυτά η προσυνταξιοδοτική παροχή.

11. Επειδή, αντιθέτως, με το προσβαλλόμενο έγγραφο, ως πρόσωπα που υπάγονται στον ΕΦΚΑ έχοντας θεμελιώσει το προσυνταξιοδοτικό δικαίωμα ορίζονται αυτά που έχουν συμπληρώσει, σωρευτικώς, τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας στις 12.5.2016 (βλ. σχετικά αποσπάσματα προσβαλλόμενου εγγράφου κατά το οποίο “θεμελιωμένο δικαίωμα υφίσταται όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης (συντάξιμα έτη) και το όριο ηλικίας (όπου αυτό προβλέπεται) που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή

του με άμεση καταβολή της προσυνταξιοδοτικής παροχής” και “Οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι του ΕΤΑΤ που δεν θεμελιώνουν μέχρι 12.5.2016 δικαίωμα άμεσης καταβολής της προσυνταξιοδοτικής παροχής....θα λάβουν επικουρική σύνταξη από το ΕΤΕΑ...”), άλλως αυτά που έχουν συμπληρώσει μόνο τον χρόνο ασφάλισης (δηλαδή όχι το όριο ηλικίας) αλλά ταυτοχρόνως έχουν αποχωρήσει από την εργασία πριν τις 12.5.2016, λαμβανομένου υπόψη ότι αίτηση συνταξιοδότησης με αναστολή υποβάλλεται μόνο μετά την αποχώρηση από την εργασία (βλ. τις αναφορές στο προσβαλλόμενο έγγραφο κατά τις οποίες “δικαιούνται να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή σύμφωνα με τα ανωτέρω και τα πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί απόφαση αναστολής (έχουν δηλαδή αποχωρήσει από την ασφάλιση στο Ταμείο έχοντας συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης αλλά όχι και το όριο ηλικίας) εφόσον η αποχώρηση έχει λάβει χώρα έως και την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, ήτοι έως την 12-5-2016” και “δικαιούνται να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή και τα πρόσωπα που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις και υποβάλλουν αίτηση για λήψη της παροχής με αναστολή”). Επομένως, κατά το μέρος που με το προσβαλλόμενο έγγραφο προβλέπεται ότι η θεμελίωση του εν λόγω συνταξιοδοτικού δικαιώματος συντελείται κατά το χρονικό σημείο που ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα “άμεσης” λήψης της παροχής (λαμβάνεται δε “άμεσα” η παροχή όταν έχει συμπληρωθεί το όριο ηλικίας και έχει γίνει η αποχώρηση από την εργασία), ενώ ο νόμος αναφέρεται σε “δικαίωμα λήψης” της παροχής (αποκτάται δε το σχετικό δικαίωμα με μόνη τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης ανεξαρτήτως αποχώρησης από την εργασία και συμπλήρωσης του απαιτούμενου ορίου ηλικίας), διαφοροποιούνται οι οριζόμενες στο έγγραφο αυτό προϋποθέσεις θεμελίωσης του ως άνω συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε σχέση με την αντίστοιχη νομοθετική ρύθμιση των άρθρων 51 και 53 του ν. 4387/2016 και, κατ’ επέκταση, διαφοροποιείται και ο κύκλος των προσώπων που

υπάγονται ασφαλιστικώς στον ΕΦΚΑ προκειμένου να λάβουν την προσυνταξιοδοτική παροχή, αφού αποκλείονται τα πρόσωπα που στις 12.5.2016 έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο για τη θεμελίωση του δικαιώματος χρόνο ασφάλισης αλλά δεν έχουν συμπληρώσει το απαιτούμενο για την καταβολή της σύνταξης όριο ηλικίας ή δεν έχουν αποχωρήσει από την εργασία τους (προκειμένου να καταστούν "συνταξιούχοι σε αναστολή").

12. Επειδή, ενώπιοι των ανωτέρω, το προσβαλλόμενο έγγραφο, κατά το μέρος που με αυτό τίθενται οι ανωτέρω αυτοτελείς κανονιστικές ρυθμίσεις σε σχέση με τα οριζόμενα στις παρατεθείσες στις προηγούμενες σκέψεις διατάξεις, με τις οποίες περιορίζεται ο κύκλος των υπαγομένων στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ προσώπων που δικαιούνται προσυνταξιοδοτική παροχή, αποτελεί ψευδοερμηνευτική εγκύλιο έχουσα εκτελεστό χαρακτήρα και άρα, ως εκτελεστή διοικητική πράξη με κανονιστικό περιεχόμενο, προσβάλλεται από την άποψη αυτή παραδεκτώς.

13. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 47 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) ορίζεται ότι: "1. Αίτηση ακυρώσεως δικαιούται να ασκήσει ο ιδιώτης ή το νομικό πρόσωπο, τους οποίους αφορά η διοικητική πράξη ή των οποίων έννομα συμφέροντα, έστω και μη χρηματικά προσβάλλονται από αυτήν". Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, για την άσκηση της αίτησης ακυρώσεως απαιτείται προσωπικό, άμεσο και ενεστώς έννομο συμφέρον του αιτούντος και δεν αρκεί το γενικό ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την τήρηση των νόμων και τη σύννομη άσκηση της διοικητικής λειτουργίας. Στην ειδικότερη δε περίπτωση που ο αιτών ζητεί την ακύρωση πράξης με κανονιστικό χαρακτήρα, πρέπει να επικαλεστεί και να αποδείξει ότι θίγεται από τις προσβαλλόμενες κανονιστικές ρυθμίσεις λόγω συγκεκριμένης ιδιότητας ή νομικής κατάστασης στην οποία τελεί (ΣτΕ 2855-56/1985 Ολομ, 11256/2006 7μ, 1039, 2077, 3317/2014, 2336/2016 7μ).

14. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση η πρώτη (1η) των αιτούντων δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση με την επωνυμία

“Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδος” (Ο.Τ.Ο.Ε.), προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός της, επικαλείται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του καταστατικού της, το οποίο έχει προσκομίσει, έχει ως σκοπό την προαγωγή των ασφαλιστικών συμφερόντων των τραπεζοϋπαλλήλων. Ομοίως, ο Σύλλογος Προσωπικού ALPHA BANK, ο Ενωτικός Αγωνιστικός Σύλλογος Εργαζομένων ALPHA BANK – ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ, ο Σύλλογος Εργαζομένων Τράπεζας Πειραιώς και ο Σύλλογος Υπαλλήλων Τράπεζας Αττικής (3ος, 4ος, 5ος και 6ος των αιτούντων), έχοντας προσκομίσει τα καταστατικά τους, επικαλούνται τους καταστατικούς σκοπούς τους, στους οποίους περιλαμβάνεται η προαγωγή των ασφαλιστικών και των εν γένει οικονομικών συμφερόντων των μελών τους, μεταξύ των οποίων είναι και οι τραπεζοϋπάλληλοι που υπάγονται στα ασφαλιστικά καθεστώτα του ΤΕΑΠΕΤΕ, του ΤΑΠΤ και του ΛΑΚ. Περαιτέρω, οι ανωτέρω ισχυρίζονται ότι τα ασφαλιστικά συμφέροντα της πιο πάνω κατηγορίας τραπεζοϋπαλλήλων βλάπτονται αφενός μεν από τις προσβαλλόμενες αυτοτελείς κανονιστικές ρυθμίσεις του προσβαλλόμενου εγγράφου, με τις οποίες τροποποιείται επί τα χείρω η έννοια της θεμελίωσης του δικαιώματος στην προσυνταξιοδοτική παροχή, σε σχέση με τις διατάξεις των άρθρων 51 παρ. 2 περίπτ. β' και 53 παρ. 3 του ν. 4387/2016, αφετέρου δε από αυτές καθαυτές τις ρυθμίσεις των πιο πάνω άρθρων 51 και 53 καθ' ο μέρος με αυτές καταργείται η προσυνταξιοδοτική παροχή ως προς τους τραπεζοϋπαλλήλους που δεν έχουν θεμελιώσει σχετικό δικαίωμα στις 12.5.2016, καθώς και από τις διατάξεις του άρθρου 73Α του ν. 4387/2016 με τις οποίες καθορίζεται νέος τρόπος υπολογισμός του ύψους της προσυνταξιοδοτικής παροχής. Σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην 7η σκέψη, το προσβαλλόμενο έγγραφο καθ' ο μέρος περιορίζεται στην επανάληψη των διατάξεων των άρθρων 51, 53 και 73Α του ν. 4387/2016 προσβάλλεται απαραδέκτως ως στερούμενο εκτελεστού χαρακτήρα. Καθ' ο μέρος, δημοσίευση, με το προσβαλλόμενο έγγραφο τίθενται αυτοτελείς κανονιστικές ρυθμίσεις με τις οποίες τροποποιούνται επί τα

χείρω οι προϋποθέσεις θεμελίωσης του δικαιώματος των τραπεζοϋπαλλήλων στην προσυνταξιοδοτική παροχή, οι ανωτέρω αιτούντες θεμελιώνουν έννομο συμφέρον για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης (βλ. ΣτΕ 2199/2010 Ολομ).

15. Επειδή, περαιτέρω, η δεύτερη (2η) των αιτούντων Ομοσπονδία Συνταξιουχικών Τραπεζικών Οργανώσεων Ελλάδος (Ο.Σ.Τ.Ο.Ε.), προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός της για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης, επικαλείται ότι μέλη της είναι οι σύλλογοι συνταξιούχων των περισσότερων τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα και περαιτέρω ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 και 3 του Καταστατικού της, το οποίο έχει προσκομίσει, μεταξύ των σκοπών της προβλέπεται η προάσπιση των οικονομικών, ασφαλιστικών και κοινωνικών συμφερόντων των συνταξιούχων τραπεζοϋπαλλήλων, τα συμφέροντα των οποίων θίγονται με την προσβαλλόμενη πράξη. Εφόσον, όμως, η προσβαλλόμενη πράξη κατά το μέρος που έχει εκτελεστό χαρακτήρα δεν αφορά τους συνταξιούχους τραπεζοϋπαλλήλους, δεδομένου ότι ως προς αυτούς δεν τίθεται ζήτημα μη θεμελίωσης του προσυνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, η 2η των αιτούντων δεν έχει έννομο συμφέρον προς άσκηση της κρινόμενης αίτησης, καθ' ο μέρος αυτή στρέφεται κατά των πιο πάνω αυτοτελών κανονιστικών ρυθμίσεων της προσβαλλόμενης πράξης και επομένως, κατά το μέρος αυτό, ως προς την δεύτερη (2η) αιτούσα, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί λόγω έλλειψης έννομου συμφέροντος.

16. Επειδή, περαιτέρω, ο έβδομος (7ος), όγδοος (8ος), δέκατος (10ος), ενδέκατος (11ος), και δωδέκατος (12ος) των αιτούντων είναι φυσικά πρόσωπα τα οποία, προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός τους, ισχυρίζονται ότι είναι πρώην ασφαλισμένοι του ΕΤΑΤ ως υπάλληλοι της Εμπορικής Τράπεζας (ήδη ALPHA BANK), της ALPHA BANK και της Τράπεζας Αττικής, οι οποίοι διέπονται από τα Καταστατικά του ΤΕΑΠΕΤΕ, του ΤΑΠΤ και του ΛΑΚ και είχαν συμπληρώσει, κατά την ένταξη του ΕΤΑΤ

στον ΕΦΚΑ (12.5.2016) τα έτη ασφάλισης που απαιτούνται κατά τα ανωτέρω Καταστατικά, κατά περίπτωση, προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα στην προσυνταξιοδοτική παροχή, χωρίς όμως, κατά το ανωτέρω χρονικό σημείο, να έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας για άμεση χορήγηση της προσυνταξιοδοτικής παροχής ή να έχουν αποχωρήσει από την εργασία, δικαιούμενοι να ζητήσουν, ακολούθως, από τον ΕΦΚΑ την έκδοση απόφασης περί αναστολής χορήγησης της προσυνταξιοδοτικής παροχής ή χωρίς να έχουν ήδη πετύχει, κατόπιν αίτησής τους, την έκδοση απόφασης αναστολής από το ΕΤΑΤ, πριν την ένταξή του στον ΕΦΚΑ. Προς απόδειξη των ανωτέρω ισχυρισμών τους, οι ανωτέρω αιτούντες προσκόμισαν προαποδεικτικώς τα εξής στοιχεία: Ο έβδομος (7ος) και ο όγδοος (8ος), Δημήτριος Περιστεράκης και Φωκίων Δημακάκος, αντιστοίχως, προσκόμισαν αφενός μεν αντίγραφο του αστυνομικού δελτίου ταυτότητάς τους (ΑΔΤ), από το οποίο προκύπτει ότι γεννήθηκαν στις 1.2.1962 και 3.2.1962, αντιστοίχως και άρα στις 12.5.2016 ήσαν 54 ετών, αφετέρου δε τις από 9.9.2017 βεβαιώσεις της ALPHA BANK, σύμφωνα με τις οποίες οι ανωτέρω προσλήφθηκαν στις 1.8.1988 και 5.7.1988 αντιστοίχως, από την τράπεζα αυτή, στην οποία και εξακολουθούν να εργάζονται και υπάγονται έκτοτε στο ασφαλιστικό καθεστώς του ΤΕΑΠΕΤΕ, έχοντας, δηλαδή, συμπληρώσει μέχρι 12.5.2016 τα 25 έτη ασφάλισης που προβλέπονται στο άρθρο 7 παρ. 1 περίπτ. β του Καταστατικού του ΤΕΑΠΕΤΕ, χωρίς να έχουν συμπληρώσει το αντίστοιχο όριο ηλικίας προσυνταξιοδότησης, ήτοι το 55ο έτος της ηλικίας τους, που προβλέπεται στην ίδια ως άνω διάταξη του Καταστατικού αυτού. Ο δέκατος (10ος) και ο ενδέκατος (11ος) των αιτούντων, Γεώργιος Μιχαηλίδης και Αναστάσιος Νάτσικας, αντιστοίχως, προσκόμισαν αφενός μεν αντίγραφο του ΑΔΤ τους, από το οποίο προκύπτει ότι γεννήθηκαν στις 20.11.1964 και στις 8.5.1968, αντιστοίχως και άρα στις 12.5.2016 ήταν 51 1/2 ετών και 48 ετών, αντιστοίχως, αφετέρου δε τις από 6.11.2017 και 13.11.2017 βεβαιώσεις του Ε.Φ.Κ.Α., από τις οποίες προκύπτει ότι οι

ανωτέρω υπήχθησαν, ως υπάλληλοι της ALPHA BANK, στο ασφαλιστικό καθεστώς του ΤΑΠΤ, ο μεν από 2.5.1989 ο δε από 2.5.1988 και άρα έχουν συμπληρώσει μέχρι 12.5.2016 τα 25 έτη ασφάλισης που προβλέπονται στο άρθρο 18 παρ. 1 περίπτ. γ του Καταστατικού του ΤΑΠΤ χωρίς να έχουν συμπληρώσει το αντίστοιχο όριο ηλικίας προσυνταξιοδότησης, ήτοι το 55ο έτος της ηλικίας τους, που προβλέπεται στην ίδια ως άνω διάταξη του Καταστατικού. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, ο έβδομος (7ος), όγδοος (8ος), δέκατος (10ος) και ενδέκατος (11ος) των αιτούντων θίγονται από τις αυτοτελείς κανονιστικές ρυθμίσεις του προσβαλλόμενου εγγράφου και άρα θεμελιώνουν έννομο συμφέρον να ζητήσουν την ακύρωσή τους.

17. Επειδή, περαιτέρω, ο δωδέκατος (12ος) των αιτούντων, Αθανάσιος Σταθόπουλος προσκόμισε αντίγραφο ΑΔΤ, από το οποίο προκύπτει ότι γεννήθηκε στις 7.8.1967 και άρα στις 12.5.2016 ήταν 48 ετών και 9 μηνών και την από 27.3.2012 επιστολή της Τράπεζας Αττικής, από την οποία προκύπτει ότι ο ανωτέρω κατέβαλε εισφορές στο συνταξιοδοτικό κεφάλαιο του ΛΑΚ από την πρόσληψή του στην πιο πάνω τράπεζα στις 25.9.1995 μέχρι το έτος 2007, δηλαδή για 12 περίπου έτη και ότι εξαγόρασε πλασματικό χρόνο στρατιωτικής θητείας και προϋπηρεσίας εκτός τράπεζας, χωρίς όμως να προκύπτει πόσος ακριβώς είναι ο χρόνος ασφάλισης που εξαγοράστηκε ούτε το αν ο ανωτέρω εργαζόταν στην τράπεζα στις 12.5.2016. Με βάση τα στοιχεία αυτά, ο 12ος των αιτούντων δεν απέδειξε ότι στις 12.5.2016 είχε συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης που προβλέπεται στο άρθρο 7 του ΛΑΚ για τη θεμελίωση του σχετικού προσυνταξιοδοτικού δικαιώματός του, παραμένοντας εργαζόμενος και ότι κατ' επέκταση θίγεται από τις αυτοτελείς κανονιστικές ρυθμίσεις του προσβαλλόμενου εγγράφου. Επομένως, ο διάδικος αυτός δεν θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την ακύρωση των ως άνω ρυθμίσεων και συνεπώς η κρινόμενη αίτηση, καθ' ο μέρος στρέφεται κατά των ανωτέρω ρυθμίσεων, πρέπει να απορριφθεί ως προς αυτόν λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος.

18. Επειδή, εξάλλου, οι αιτούντες, οι οποίοι, κατά τα ήδη εκτεθέντα, έχουν έννομο συμφέρον για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης ακύρωσης κατά του προσβαλλόμενου εγγράφου καθ' ο μέρος αυτό αποτελεί ψευδοερμηνευτική εγκύκλιο και, ως εκ τούτου, έχει, κατά τα προεκτεθέντα, εκτελεστό χαρακτήρα (ήτοι οι αιτούντες με α/α 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11), παραδεκτώς ομοδικούν προβάλλοντας κοινούς λόγους ακύρωσης που ερείδονται σε όμοια, κατά τα ουσιώδη στοιχεία της, νομική και πραγματική βάση.

19. Επειδή, περαιτέρω, κατά τα παγίως κριθέντα, από το Σύνταγμα επιβάλλεται η πλήρης δημοσίευση όχι μόνο των τυπικών νόμων αλλά και όλων των κανονιστικών διοικητικών πράξεων, ως συστατικό στοιχείο του κύρους τους. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 περ. θ' του ν. 3469/2006 (Α' 131) ορίζεται ότι στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύονται: «οι κανονιστικού χαρακτήρα πράξεις του Πρωθυπουργού, του Υπουργικού Συμβουλίου, των Υπουργών, καθώς και οποιουδήποτε άλλου οργάνου της Διοίκησης, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 8 του νόμου αυτού και εφόσον η κείμενη νομοθεσία δεν προβλέπει άλλον ειδικότερο τρόπο δημοσίευσης», ενώ στο άρθρο 8 του ίδιου νόμου προβλέπονται περιπτώσεις πράξεων, ορισμένες από τις οποίες είναι κανονιστικού χαρακτήρα, οι οποίες κατ' απόκλιση των λοιπών διατάξεων του νόμου δεν είναι δημοσιευτέες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικότερα, στην περ. η' της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου 8 ορίζεται ότι δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως: «Οι κανονιστικές πράξεις για τις οποίες η κείμενη νομοθεσία προβλέπει ειδική διαδικασία δημοσίευσης ή γνωστοποίησης». Εξάλλου, με το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις» (Α' 112), προβλέφθηκε ως υποχρεωτική η ανάρτηση στο διαδίκτυο πολλών κατηγοριών νομοθετημάτων και διοικητικών πράξεων,

μεταξύ των οποίων νόμοι (περ. 1), πράξεις νομοθετικού περιεχομένου (περ. 2), προεδρικά διατάγματα κανονιστικού χαρακτήρα (περ. 3), λοιπές πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα, με εξαίρεση τις κανονιστικές πράξεις που αφορούν την οργάνωση, διάρθρωση, σύνθεση, διάταξη, εφοδιασμό και εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων της Χώρας (περ. 4). Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του ίδιου ν. 3861/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 4210/2013 (Α' 254) ορίζεται ότι: «1. Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2, όταν είναι κατό νόμο δημοσιευτές στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. 2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις του άρθρου 2 αναρτώνται στο διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο και ισχύουν από την ανάρτησή τους. 3. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 2 του παρόντος δεν θίγουν τις σχετικές δικονομικές ρυθμίσεις ως προς την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων ούτε τις ρυθμίσεις που ισχύουν για τις διοικητικές προσφυγές. 4. ...». Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 3469/2006 που επιβάλλουν τη δημοσίευση των κανονιστικών πράξεων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι οποίες δεν θίγονται από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 3861/2010 περί υποχρεωτικής ανάρτησης πράξεων στο διαδίκτυο, οι κανονιστικές πράξεις που δεν έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως είναι ανυπόστατες. Ωστόσο, λόγω της φύσης και του περιεχομένου τους, αλλά και για λόγους ασφάλειας δικαίου, οι μη δημοσιευθείσες κανονιστικές πράξεις είναι ακυρωτέες προς αποφυγή του ενδεχομένου της εφαρμογής τους στο μέλλον (ΣΤΕ 87/2011 Ολομ, 2252/2013, 1080/2013, 3112/2014, 3675/2014 7μ, 3297/2015).

20. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, το προσβαλλόμενο έγγραφο έχει μεν αναρτηθεί στο διαδίκτυο και, συγκεκριμένα, στον ιστότοπο «Διαύγεια» (ΑΔΔΑ 6ΟΙΔ465Θ1Ω-ΟΜ5/7.9.2016), δεν έχει όμως δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Συνεπώς, το

προσβαλλόμενο έγγραφο καθ' ο μέρος αποτελεί ψευδοερμηνευτική εγκύκλιο και θεσπίζει τις ανωτέρω αυτοτελείς κανονιστικές ρυθμίσεις αποτελεί κανονιστική πράξη η οποία, λόγω της μη δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι, κατά τα προεκτεθέντα, ανυπόστατη και ακυρωτέα για λόγους ασφάλειας δικαίου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προηγούμενη σκέψη. Συνεπώς, η κρινόμενη αίτηση, κατά το μέρος που ασκείται από την πρώτη (1η), τρίτο (3ο), τέταρτο (4ο), πέμπτο (5ο), έκτο (6ο), έβδομο (7ο), ογδοο (8ο), δέκατο (10ο) και ενδέκατο (11ο) των αιτούντων και στρέφεται κατά των ως άνω ρυθμίσεων, πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη κατά το αντίστοιχο μέρος, για τον πιο πάνω λόγο, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως, παρέλκει δε ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών προβαλλομένων με την εν λόγω αίτηση λόγων ακύρωσης που στρέφονται κατά των ρυθμίσεων αυτών, ήτοι του 2ου, 3ου, 4ου, 5ου και 6ου λόγου ακύρωσης.

21. Επειδή, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, απαλλάσσει τους αιτούντες που ηττήθηκαν εν όλω (2η, 9ο, 12ο και 13ο των αιτούντων) από τη δικαστική δαπάνη του καθ' ου, περαιτέρω δε λόγω της εν μέρει νίκης και εν μέρει ήπας των λοιπών αιτούντων, συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Διά ταύτα

Απορρίπτει εν όλω την αίτηση ως προς τη δεύτερη (2η), τον ένατο (9ο), τον δωδέκατο (12ο) και τον δέκατο τρίτο (13ο) των αιτούντων ως απαράδεκτη, κατά το αιτιολογικό, και απαλλάσσει τους αιτούντες αυτούς από τη δικαστική δαπάνη του καθ' ου.

Δέχεται εν μέρει και απορρίπτει εν μέρει την αίτηση ως προς την πρώτη (1η), τρίτο (3ο), τέταρτο (4ο), πέμπτο (5ο), έκτο (6ο), έβδομο (7ο), ογδοο (8ο), δέκατο (10ο) και ενδέκατο (11ο) των αιτούντων και ακυρώνει εν μέρει την προσβαλλόμενη πράξη, κατά το αιτιολογικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου στους ανωτέρω εν μέρει νικήσαντες αιτούντες και συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ αυτών

*Διριζης
7.5.2010
MK*

και του καθ' ου.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 20 Νοεμβρίου 2017

Ο Πρόεδρος του Α' Τμήματος

Η Γραμματέας του Α' Τμήματος

Av. Γκότσης

V. Ραφαηλάκη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 30ής Απριλίου 2018.

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας

Σπ. Χρυσικοπούλου

B. Κατσιώνη

